

DADES CATALOGRÁFIQUES

Autoria	Pepe Espaliú (Còrdova, 1955 – 1993)
Lloc de producció	
Lloc de procedència	IVAM
Títol/nom	<i>Carrying</i> (Transportant)
Data	1992
Mesures	155 x 36 x 171 cm
Materials/tècnica	Ferro
No Inventari	2017.039
Ubicació en el museu	IVAM

DESCRIPCIÓ

En els seus últims anys de vida, ja malalt de sida, Pepe Espaliú va realitzar una sèrie de peces que va denominar *Carrying*. Es tracta d'unes estructures realitzades amb ferro, pesades, tancades, fosques i normalment subjectes a una paret sense tocar el terra. Els *Carrying* d'Espaliú remetent a taüts hermètics, caixes que al·ludeixen a la mort i que al seu torn aïllen. Els tubs cilíndrics que emergeixen de les estructures cúbiques remetent a carrosses o fins i tot a passos de Setmana Santa –amb els quals Espaliú estaria familiaritzat des de la seua infància a Còrdova. La peça està pensada perquè altres persones, la societat, les sostinga i les porte, perquè les protegisca. De fet, el terme *carrying* es tradueix com “transportar” de l'anglès, però pot ser fàcilment confós –especialment per a un hispanoparlant– amb *caring*, que significa “cuidar”. Aquesta ambivalència, habitual en els cercles novaiorquesos en els quals es movia Espaliú, va inspirar l'artista per a crear unes peces que, al mateix temps que constrenyien o aïllaven, reclamaven ser estimades, cuidades i acompanyades en el transcurs d'una malaltia que continua acabant amb milions de vides al món.

RELECTURA

Tema Relacionat	Gènere i cos Gènere i sexualitat Gènere i espai
Relectura	Des que en 1981 es detectaren els primers casos de persones infectades per sida als Estats Units, es va anar expandint també –sobretot a través dels mitjans de comunicació sensacionalistes– la discriminació social i institucional a les persones que contreïen la malaltia, coneguda com a serofòbia. Aquesta estigmatització es va veure acrescuda per altres prejudicis associats a la pobresa, la raça, la drogoaddicció, la promiscuïtat i, especialment, als col·lectius LGTBQ+. De fet, la malaltia va ser catalogada als Estats Units com el mal de les quatre H: homosexualitat, heroïnòmans, hemofílics i haitians. A aquesta vulnerabilitat del col·lectiu LGTBQ+ en el context de la pandèmia de la sida, calia sumar l'estigmatització que ja patien socialment per si mateixos en el context espanyol, on, tot i estar ja en democràcia, no es va derogar definitivament la Llei sobre perillositat i rehabilitació social fins a 1995.

En aquesta conjuntura, Pepe Espaliú va crear diverses peces que va denominar *Carrying*, estructures que al·ludeixen al seu torn a taüts i a carrosses o palanquins (cadires que servien per a transportar els nobles). Els *Carrying* remetien a la mort i a l'aïllament o la marginació social a la qual es veien abocades les persones malaltes de sida; però també a la idea de transport, de cura, d'acompanyament en aquell dur tram vital, una protecció que Espaliú reclamava per part de la societat. Les peces d'Espaliú tenen una gran càrrega dramàtica funcionen com a metàfora de la situació experimentada pels malalts de sida en aquells anys en què la televisió i la premsa bombardejaven amb notícies sobre la pandèmia.

En aquesta mateixa línia, tindria lloc a Sant Sebastià el 26 de setembre de 1992 l'acció *Carrying*, en la qual Espaliú es va deixar portar en andes per diferents parelles successivament. L'1 de desembre –Dia Mundial de la Lluita contra la Sida– d'aquell mateix any, l'artista repetiria l'acció a Madrid, des de les Corts fins al Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia. D'aquesta manera, Espaliú era el primer artista a l'Estat espanyol a reconèixer públicament ser portador del virus i a fer una crida a favor de cuidar les persones malaltes de sida. No només obria un debat públic, sinó que també superava el seu propi rebuig al cos malalt i sanava, almenys simbòlicament, les ferides causades per la desprotecció i l'estigmatització. La performance d'Espaliú s'inscrivia en una sèrie d'accions que des de diferents llocs s'estaven duent a terme per a qüestionar la gestió de la pandèmia i l'estigmatització de les persones afectades. Alguns dels col·lectius que també van dur a terme accions per a combatre la passivitat dels governs van ser Act-Up i Name's Project als Estats Units o Radical Gai i LSD (Lesbianes sens dubte) a l'Estat espanyol.

La peça d'Espaliú entronca amb una de les línies d'actuació de l'IVAM en els últims anys. Un bon exemple és el projecte artístic i d'investigació de Pepe Miralles *Efecte d'una força aplicada bruscament* (2018-2019), que va construir una genealogia de la memòria d'homes que tenen relacions sexuals amb homes i afectats pel VIH i la sida a partir dels seus relats orals.

ALIAGA, Juan Vicente (2002): *Pepe Espaliú*, Madrid, MNCARS.

GARCÍA CORTÉS, José Miguel (2017): *Círculo íntimo: el mundo de Pepe Espaliú*, València, IVAM.

GARCÍA CORTÉS, José Miguel i ALIAGA, Juan Vicente (1993): *De amor y rabia. Acerca del arte y el SIDA*, València, Universitat Politècnica de València.